

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KOZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Széchenyi-utca 45-ik szám. SZELENYI és TÁRSA nyomdája.

A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTTKAY MENYHÉRT.

Segéd-szerkesztő:

IFJ. KAZAY LÁSZLÓ.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2. 50 kr

Egyes szám ára 14 fill.

Fogyasztási és hitelszövetkezetek.

Magyarországon semmiféle intézményt nem szabad egyoldalú szempontokból megítélni, hanem csak bizonyos magasabb általános látkörrel, olyannal t. i., mely a különböző nemzeti szervek és intézmények hasznosságát, szükségességét vagy esetleges túltengését igazságosan megbírálni képes. Igazságos bírálat nem lehet olyan, mely egy társadalmi osztály vagy egy bizonyos felekezeti érdekeit tolja előtérbe, hanem csak az olyan, mely az egész öszhangjából ítéli meg a részek értékét és hatását. A szekundhedgedü vagy a nagy brugó egymagára bolondul visszatetsző, élvezhetlen zenét adna, de az egész zene-karnak mégis öszhangot képező nélkülözhetetlen része. Vegyük a szervezetünket. Van benne szív, izom, ideg, tüdő, vese és egy csomó más szerv s valamennyi szervünknek öszhangja teremti meg az ép egyént. Ellenben egyetlen szervnek megbénulása vagy betegessége félszeggé teszi egész testünket. Hiában van erős csontom, ha nincs hozzávaló izmom. Hiában van ép szemem, ha az izmaim satnyák, a csontjaim angolkórosak, mert nem haladhatok affelé a cél felé, melyet az ép szemek kijelölnek nekem.

Ilyen szempontból ítelve, Magyarországon sem az agrarizmust, sem a merkantilizmust nem lehet a másik rovására túlhajtani, mert tényleg mindkettőre s mindkettőnek öszhangjára szükség van. Pénzteremt a kereskedelem, pénzt teremt a földművelés is, nekünk pedig pénzre szükségünk van, tehát nem lehetünk sem tisztán merkantilisták, sem agráriusok. Van egy szempont, mely a két irányzat küzdelmében a helyes középutat kijelöli s ez az, hogy egyik irányzat se érvényesüljön a másik rovására és kárára.

A merkantilizmus jogosult addig, míg a terményeket és az adás-vevést közvetít s abból a maga közvetítésért járó jogosult részét kivészi, míg jó piacokat kutat az eladó árunak. Ugyan-

azon egyénből alig telnek ki az ügyes közvetítő és termelő, következésképpen a munkafelosztásból haszna van mindkettőnek. Mihelyest azonban *helyzeteket akar kizsákmányolni*, rögtön megszűnik a jogosultsága és átlépi azt a határt, melyet éppen természeténél fogva átlépnie nem szabad. Itt kezdődik az a bizonyos állapot, melynek neve többé már *nem üzlet*, hanem *visszaélés*.

Vegyük pl. a gabnakereskedést. A tőkének nagy hasznát látja a földbirtokos osztály a közvetítésben s a tőke megfelelő hasznát is huz belőle, a mi ellen természetesen senkinek legkisebb kifogása sem lehet. Ámde, ha a gabnára spekuláló tőke a maga nagy erejét és termékenyítő hatását a börtörvények kijátszásával, a gabonauzsorára használja fel, akkor annak az *osztálynak a létét támadja meg, melyen jóléte és anyagi haszna nyugszik*. Szóval megbomlik a részek öszhangja, a miből soha sem lesz haszna a túltengő szervnek sem, legalább végeredményében nem. Mert hiszen, mihelyest a tőke zsarnoki hatalommá nővi ki magát, rögtön megkezdődnek visszahatásként a küzdelem ellene, *a mi egészen jogosult is*. A szerb buzával való gaz manipulálás évi 20 milliótól fosztja meg az ország gazda közönségét. Nem csoda hát, ha a tőke ilyen czudar visszaélése ellen a földbirtokos osztály elkeseredése egyre jobban növekszik. Ujabban a Falk lapja, a merkantilisták érdekében *hamis buzaárakat közöl* a külföldről s ezenkívül bővebbnek jelzi úgy a külföldi, mint a hazai gabnatermést, mint a valóságnak megfelelő. A kormányköltségen kitarított félhivatalos tehát nem hogy tájékoztatná a közönséget, de a börzianerek és a gabnasppekulánsok érdekében *hazug hírekkel lenyomja a belföldi gabna árát*. Lenyomja akkor, mikor az áremelkedés külföldön mindenütt észlelhető. S ha a várható magyar buzatermés mennyiségéből, meg a külföldi és magyar buza árkülömbzetéből kiszámítjuk a magyar gazdák egy évi veszteségét, rájövünk, hogy nem kevesebb, mint 41 és fél

millió forint. Így rövidíti meg egy néhány spekuláló és könnyen élő lelketlen ember az egész ország gazdait. Nincs-e tehát jogosultsága, ha a gazdák szövetkezni próbálnak, hogy érdekeiket e ragadozóktól megoltalmazzák?

Ha már most fölvetjük a kérdést, hogy jogosultak-e a kereskedések mellett a fogyasztási szövetkezetek és a hitelszövetkezetek megférnek-e a takarékpénztárakkal, határozottan azt feleljük, hogy igenis ezek együtt megférnek és nagy, sőt égető szükségünk van mindkettőre. Ki a kereskedelemben a tisztességes verseny jogosultságát tagadja, az ellensége a haladásnak; már pedig senki sem foghatja rá a fogyasztási és hitelszövetkezetekre, hogy versenyük szédelgésen alapul, vagy hogy az eszméjük nem helyes. Legfőleg azt mondhatjuk róluk, hogy *szédelgők* visszaélnék az intézmény nemes céljával, de ez már nem az intézmény hibája, ez az ember rovására esik. A hol a hitelszövetkezetek gründolói becsapják a közönséget, ott természetesen nem hibás a szövetkezeti eszme, hanem az emberi megbízhatatlanság. Am a gróf Károlyi Sándor és Bernát István által alapított hitelszövetkezetek életképesek maradtak, megszüntették az uzorát és a 10—12%-ra dolgozó takarékpénztárakat. Nálunk pl. Miskolczon a fogyasztási szövetkezet elbukott, Kassán saját háza van és nagy vagyonnal rendelkezik. Itt is meg lett volna a talaja a megélhetésre s ha még sem vált be, azért bizonyára nem az intézmény a hibás. Igaz, hogy ezek a szövetkezetek nálunk ritkán válnak be, hanem egymásután elbuknak és bukásukkal népszerűtlenné magát az eszmét. Ez még nem bizonyít ellenük, mert hiszen a külföld minden államában beváltak. Ha nálunk is megfigyelik azokat a fogyatkozásokat, melyek az ügykezelésben és ellenőrzésben szükségesek, akkor itt is életképes szerveivé fejlődnek a nemzet anyagi vérkerengésének.

Minél miveletlenebb egy népréteg, annál könnyebben kizsákmányolható és

Barta Fenő
női divat és vászon áruháza
MISKOLCZ

60 cm. széles **mintázott selymek** ... 45 kr.
80 " " **sima nyers** " ... 50 " "
Valódi **angol vászon** ruhára " ... 45 " "
Czérna **batisztok** ... 30 " "
Cosmanosi **Levantin** ... 13, 20, 28 " "

Szepességi **vászon** 1 vég ... 4— frt
Hires **Barta-vászon** ... 6— " "
1 vég **jó siffon** 23 méter ... 565 " "
Fehér francia **pique** ... 40 kr.

Flotir kendők, paplanok, szőnyeg, függöny- és ágyterítők igen jutányosan vásárolhatók.

Figyelmes kiszolgálás! Női- és férfi fehérneműek. Verseny árak

Főüzlet: Széchenyi-u. 96. sz. — Fióküzlet: Városháztér 5. sz. (Dunky fényirda alatt.)

tönkre tehető, mert hiszen a miveletlenségnek éppen az a legnagyobb átká, hogy nem tudja helyesen mérlegelni és védeni saját érdekeit. Ezért faluhelyen igenis szükség ott a fogyasztási és hitelszövetkezetekre, hogy a kizsákmányolástól a nép megóvható legyen. Mert kizsákmányolják ám a népet és ezt könnyen megtehetik, minthogy falvakban rendszeren csak egy kereskedő van, ki — mert konkurrensen nincsen — méregdrágán adja az áruát. Városban, hol a mivelt elem van tulsúlyban s hol a kereskedők között nagy a verseny, természetesen egész más a viszony. Itt bátran nélkülözhetők legalább a fogyasztási szövetkezetek, de ha felállítják őket, akkor is nehezen tudnak az életrevaló, szakavatott kereskedőkkel szemben boldogulni.

Ismételjük, faluhelyen nagyon van szüksége a fogyasztási és hitelszövetkezetekre. Mert szegény ez a mi népünk, s az ő nyomoráról nálunk csak annak van fogalma, ki köztük gyakrabban megfordul. Ma-holnap attól kell tartanunk, hogy egész Magyarország területén annyira elkoldusodik a nép, mint a ruthének lakta megyékben. Minden intézkedés becses, mely az ő nehezen szerzett vagyonát védi, s mely őt a földnek s a földet az ő számára megtartani segíti.

Kár tehát a hitel- és fogyasztási szövetkezeteket azzal meggyanusítani, hogy felekezeti gyűlölködés hatása alatt szünetnek.

Az uzsorát a pénz konkurrencziájának a hiánya hozza létre, s vajjon hasznos-e, igazolható-e ez a megszorított konkurrenczia, erre adjon feleletet a ki gáncsolja a szövetkezeteket. Az olcsóbb takarékpénztárak tönkre tették az uzsorát, a még olcsóbb hitelszövetkezetek sokat ártnak a takarékpénztáraknak, de használnak a köznek s ez a fődolog. Ilyen megindokolással követelhetők volna pl. a fuvarosok a vasut feltalálásakor, hogy

a vasutakat szüntessék be, mert ez olcsóságával tönkre teszi az existenciájukat. Hát azt nem látják-e a szövetkezeti eszme ellenségei, hogy a benszülött lakosság kivándorlása a nép vagyoni elzüllesztésének egyenes következménye? S ha ez így van, nincsen-e akkor jogosultsága olyan törekvéseknek, melyek bármilyen módon könnyítenek a nép nagyon is súlyos, hogy ne mondjuk, elviselhetetlen anyagi helyzetén? Amerikában vannak városok, hol egy-két óriási bazár szolgálja ki az egész város lakosságát. Mit mondanának azok, kik még a szövetkezeti intézményben is versenytársat látnak, ha nálunk ilyen nagy arányú áruházak keletkeznének?

Hanem hát nálunk hiában áll fenn valamely intézmény szüksége, mikor maga a sajtó hazug indokokkal támadja, a helyett, hogy létesítését sürgetné; ha a sorok között rögtön antiszemizmusról kezdünk beszélni, mihelyest valaki a börzianerek, vagy a kereskedelem tulajdonosait szóvá tenni merészeli.

Nemzeti szempontból igazán nem tartjuk különös szerencsének, ha a közgazdasági dolgokat is felekezeti szempontokból mérlegeljük.

A gazda kilátása.

A kasza peng, a rend dől, az arató verejtéke hull s a gazda egy egész évi munkának gyümölcsét várva, számadást vet, vajjon milyen lesz az Istennek áldása, a termés fedezi-e az adót, az adósság kamatait s a vetőmag után marad-e a magházban annyi, a mennyi családjának fentartására és tisztességes ellátására szükséges?

Megérné ennyivel is, mert hiszen az utóbbi években, ha a terméskből kiadta a mi teher rá nehezedik, bizony kevés gazda dicsekedhetett el vele, hogy családja fentartásán túl még félretenni való

is maradt, egy jobb jövő biztosításának fundamentumául. A kilátások ez évben sem igen kedvezőbbek, mint a közelebbi években volt, bár megyékben és különösen városunkban, ha az időjárás még az aratás folyama alatt nagyobb kárt nem csinál a gazdának, valamivel jobb lesz az elmúlt esztendőnél.

Az ország más vidékén általánosságban szólva, rosszabbak a terméskbeli kilátások, mint nálunk, így már csak azért is hálával tartozunk az Istennek, mert nekünk ez időre valamivel bővebben mért, mint legtöbb táján az országnak.

A gazda kilátása azonban nem azon a többleten fordul meg, melylyel esetleg többet takaríthat be holdanként a gazda ebben az évben, mint a mennyit az Isten a múlt évben adott, hanem azon, hogy miként fognak úgy a hazai, mint a külföldi termésk eredménye után az árak alakulni.

Ha ma a börzei árfolyamot tekintjük, akkor a gazda kilátásai a gabonárak alakulására nézve kedvezőnek éppen nem mondhatók, mivel aránylag a múlt aratás küszöbén, a gabonárak sokkal magasabbak voltak, mint most. S ennek okát megmagyarázni szinte lehetetlen, mert eltekintve az egyes helyi viszonyoktól, a gabonatermés átlag hazánkban kevesebb lesz ebben az évben, mint a múlt évben volt; természetes viszonyok mellett tehát az áraknak nem esni, hanem már eddig is tetemesen emelkedni kellett volna.

Ámde a magyar gazdát nemcsak a közös vámtéher sújtja, de termésének ára teljesen a börzei spekuláczióknak van alávetve. — Nem a közvetlen termelő és közvetlen vásárló között kifejlődő természetes konkurrenczia állapítja meg a magyar föld termésének árát, hanem megállapítják azok, akik a szédelgő börzei spekuláczió mellett papíron

TÁRCZA.

Utazás Fiuméba

— Irta: *Kajabusz*. —

(A „Szabadság“ eredeti tárczája.)

A Fiumára folyócskán átrobogva, Fiumében vagyunk, a városban, de ismét egy 447 m. hosszú alagutba kerültünk. Ez az alagut már Fiume felső házai s a József főherceg kertje alatt furja át a szikladombot. A mint kiérünk belőle, átvágva Fiume egyik élénk utcáján a „Corsia Deák“-on, ott vagyunk a vasuti pályaháznál.

*

Lakásunk a „Hotel Deák“-ban van, a második emeleten. A hotelier — Heimer ur, tisztességesen beszél magyarul, valamint a kellnerek közül is kettő. A szobaleányok nem tudnak magyarul, de az nem baj. A konyha is magyar. Fiatal tanárok, hivatalnokokból egy egész magyar asztaltársaság van, kik minket is maguk közé vesznek s így gyenge olasz nyelvtudományunk nincs kitéve a megszégyenülésnek. Általában megjegyezhetem, hogy az államvasutaknál egész Horvátországon keresztül, úgy Fiumében is a hivatalos személyzet magyar, ezen a nyelven

történik minden ügykezelés, azon túl Fiumében a felsőbb iskolákban több magyar professzor oktatja a jövő nemzedéket; bankoknál, vállalatoknál is mindenütt találkozunk hazánkbelivel. — Ne tessék egyre-másra szidni a kormányt, tudja az, mit csinál. A magyarosodás észrevehetőleg terjed.

No de, nézzünk szét a városban. Fiume város a tengerpart hosszában terjed el a fölötte elhuzódó sziklás és köves hegypárkányra támaszkodva. A hegy lépőjén van az ó-város, a gomila. Ez a régi Fiume egészen olasz, olyan szűk utcákkal, a melyeken kocsik nem is járhat, ellenben magas — négyemeletes házakkal. Itt vannak a szatócsboltok, osteriák (kocsmák); az egész városrészen festői piszok ömlik el, fülsiketítő itt a kiáltozás, botrányos azt öltözködés, mert bár a szappanipar virágzó, az a lakosságon nem lehet észrevenni, a szűk utcákon ezerféle illat és bűz teszi próbára szagló érzékeinket.

Az ó-városban van a fiumei duomo, vagyis a plébánia-templom, mellette a m. kir. államgimnázium, (mert van horvát gimnázium is). Aztán a szent Vitus és Modestus kupolás temploma.

Tul az összezsufolt házak tömkelegén, a

hegy oldalán van a híres „Villa Giuseppe“, — József főhercegnek a szépséges kertje.

Egy öreg alcsuti magyar kapus van ott, ki szívesen vezet bennünket a kert gyönyörű pálmái, narancs, citrom s babérjai között. Azt mondja ez a vén ember, hogy 26 ezer vagon földet hozatott oda a főherceg, mikor ezt a kertet alapította, most is folytonosan szállítanak oda földet, mert a talaj természetűtől ott kő és szikla és semmi föld.

De ha az ó-város szűk és ronda, annál szebb az újváros a kikötő hosszában. Egész palotásorok vonulnak itt el. A „Piazza Elisabetta“, a „Zichy molo“, „Adamich molo“, a „Via del Corso“ gyönyörűséges helyek s a fiumei művelt világ esténként itt sétál be a késő éjjeli órákig, hogy élvezhesse a kissé hűvösebb levegőt. — Maga a kormányozó palotája nagy kvadrát épület ugyan, de meglehetősen ócska és csak egy emeletes. Ráismerhetünk a nemzeti zászlóról, mely tetején libeg.

Az Ürményi téren áll a három fedett áru-csarnok. Érdemes a megtekintésre. A piaci forgalom minden tárgyát be lehet itt szerezni. A fiumei asszony itt veszi meg a konyhára valót, a hústól kezdve az utolsó zöldségig. Az egyik csarnok egészen a pescaira, a mit

vesznek és papiroson adnak. — Szomorú helyzet ez a magyar gazdára nézve, de így van s ezen sem a kormány, sem a törvényhozás nem bír segíteni, mert radikális rendszabályt nem mernek alkalmazni a pénzes zsákok körül forgó szédelő börzei spekulációval szemben.

Igy van aztán, hogy két évtized óta alig észlelhető valami komolyabb hullámzás magyar gazda javára a gabona árára nézve; úgy, hogy ha csak valami világesemény bele nem játszik, a magyar föld termésének ára ez évben sem alakul kedvezőbben semmivel, mint volt ez a múlt esztendőben.

Az ez évi gabonaár azonban aligha marad a hazai börzejáték számításában, önző keretében s így a gazda kilátásai, jogos számításai sokkal kedvezőbbé válhatnak, mint a közelebbi évben.

Ázsiában Kína ezredéves falai között élő mennyei birodalomban kitört a háború, angol, orosz, német, francia és olasz hadseregek mozognak; hogy Kínának négyszázmillió lelket számláló népét a világ civilizáció nevében megrendszabályozza. Kínai forradalom földjén már vér folyik. Egy birodalom, mely 400 millió lélekkel rendelkezik, tehát többel, mint egész Európa, egykönnyen nem fog engedni a civilizáció nevében országfoglalásra indult európai hatalmaknak s így a háború hosszú és világraszoló lesz.

Szomorú dolog, hogy embervérben uszó spekuláció útján nyújthatunk az idénre a magyar föld termésének árára kedvezőbb kilátást.

Ugy áll azonban a dolog, hogy a kínai háború előreláthatólag rövid idő múlva magasra emelheti a gabona árát és éppen ezért, mikor a gazda ez évi termésbeli kilátása felett mereng, vegye komoly számításba, hogy egy nagy világesemény küszöbén állunk, megkésztetheti a börzei spekuláció által minimumra szorított gabonaárainkat.

Jogaitokra vigyázzatok! Julius 5-étől fogva a városházánál közszemlére vannak kitéve az országgyűlési képviselőválasztók jövő évre szóló ideiglenes névjegyzékai s e hó 15-ig maradnak ott.

A névjegyzéket ezen idő alatt reggeli 8 órától déli 12 óráig mindenki megtekintheti és délután 2 órától 6 óráig lemásolhatja. A névjegyzék ellen saját személyét illetőleg bárki felszólalhat.

A felszólalások július hó 15-ig írásban adandók be és egy beadványba több egyénre vonatkozó felszólalás is foglalható.

A kuriai bíraskodásról szóló törvény értelmében az adóhátralék többé nem szolgálhat okul arra, hogy valaki a képviselőválasztók névjegyzékébe föl ne vétessék. Ennélfogva ha azt látjuk, hogy akár bennünket, akár elvtársainkat azon a czímen, hogy múlt évi adójukat még nem fizették meg egészen, kihagyták a jövő évi lajstromokból, ez ellen írásban föl kell szólalnunk július 5-ike és 15-ike közt.

Választó jogosultsággal bírnak mindazok: kik oly házat bírnak, mely 3 lakrészt foglal magában;

kik oly földet bírnak, mely 16 frt tiszta jövedelem után van földadóval megróva;

kik, mint kereskedők, gyárosok, iparosok legalább 10 forint 50 kr. jövedelmi adót fizetnek;

kik, mint magán alkalmazottak 700 frt, mint köztisztviselő 500 frt évi állandó fizetés után vannak megadóztatva.

Polgártársaink, jogaitokra vigyázzatok!

Városi és megyei ügyek.

— **Borsodvármegye közigazgatási bizottsága** f. hó 9-én délelőtt tartotta meg július havi ülését. Az ülés a folyó ügyek elintézésével foglalkozott. A főorvos, főmérnök és tanfelügyelő jelentését minden nagyobb vita nélkül magáévé tette a bizottság. Egy kis vitát mindössze *Lichtenstein* József bizottsági tag provokált, a főmérnöki jelentés kapcsán, a midőn az országutaknak gyümölcs-

fákkal leendő segélyezésére hívta fel a bizottság figyelmét. *Tarnai* alispán szerint körülbelül 18.000 eperfa van elültetve a törvényhatósági utak széléin. Szerintünk ezzel még nincs megoldva távolról sem a kérdés, jöllehet a bizottság e tárgyban határozat hozatalának szükségét fenn fogorni nem látta. A kir. tanfelügyelő jelentésében kifogásolja a minorita, az izraelita és az árvaházi elemi iskolák jelenlegi állapotát, úgy közegészségügyi, mint tanügyi tekintetben. Ezzel kapcsolatban jegyezzük meg, hogy az izraelita elemi iskola ügye az új építkezés folytán csakhamar sikeres megoldást fog nyerni. A minorita elemi iskolára pedig a kincstárnak, mint fentartó hatóságnak a figyelme lenne felhívandó. A főorvos jelentése örvendetes tudomásul szolgált. Több kisebb fontosságú ügy elintézése után az ülés 11 órakor véget ért.

— **Városi közgyűlés** Miskolc város képviselő testülete részéről f. hó 12-én d. u. 3 órakor tartandó rendes közgyűlésen a következő tárgyak kerülnek napirendre: 1. Miniszteri leirat a Szinva vizének befertőztetése ellen tett városi felterjesztésre. 2. Megyei közgyűlési határozatok s azokból kifolyó intézkedések. 3. Polgármesteri előterjesztés egy Miskolcra tervezett szövőgyár létesítés érdekében létrejött ideiglenes meg egyezés tárgyában. 4. Az építési szabályzat folytatolagos tárgyalása.

Előfizetési felhívás!

Az új évnegyed küszöbén fölkérjük lapunk előfizetőit és olvasóit, hogy előfizetéseiket megújítani és lapunkat minél szélesebb körben terjeszteni sziveskedjenek.

Lapunk immár kilencz év óta hirdeti a **függetlenség és szabadság** magasztos elveit, ápolja az emberek önálló, szabad gondolkozását s ebben a felfogásban a közélet iránt való meleg érdeklődést. A városi és megyei közkérdésben — **őre volt a nép igaz érdekeinek.**

halraktárnak nevezhetnénk. A tenger százféle ehető állatja van itt kiállítva. Nagy kiabálással kínálják a halászok a tenger gyümölcseit (*fruitta di mare*).

Legérdekesebb és figyelemre méltóbb része Fiumének a kikötő, mely gyönyörű kőpartjaival, óriási hullámgátjával, gőzhajói, vitorlásai, s nagyszerű tárházaival és mozgalmas hajóéletével lebilincseli a bámulatunkat. Nem is lehet közönyösen elmennünk mellette, ha tudjuk azt, hogy a magyar állam 1873–1888-ig 12 millió frtot épített bele ebbe a kikötőbe s a kőgát végén az építés folyvást folyik.

Igaz, hogy azért a sok pénzért a tengertől elhódítottak 290 ezer négyszög méter területet. A kikötő tengerészeti és kereskedelmi fölvirágzásáról fogalmat nyújt az, hogy 1877-től 1887-ig kivitel-beviteli áruforgalma 16.5 millióról 75.2 millió forintra emelkedett.

Ami azt illeti, nem is csekélység volt 30–40 m. mélységű vízben építeni kőgátat, mely védi a kikötőt a tenger hullámzásától. S ez a gát 1070 méter hosszú, de még nincs befejezve. Ebben a kikötőben — a hogy szokták mondani, valóságos árboczerdő van. Torony magasságú árbocok szurnak bele hegyükkel a levegőbe, rajtuk lóg a rengeteg kötélzet s tarkábbnál-tarkább kopot-

tas zászlókat lenget rajtuk a Quarnerói szellő. — Quarnero alatt érteni kell ezt az egész tengervidéket, a melyet a fiumei kikötő hullámtörő gátjairól belátunk. Ennek szépsége a tengeren messze híres. A hajósok a görög tengervidékkel hasonlítják össze s az öbölnek, hegyeinek és levegőjének kék színárnyalatait páratlanok mondják. — Persze mindjárt a molónál meglehetősen piszkos ez a víz, de küllebb a sik tengeren tiszta, sötétkék színű. De nem mindig, mert a szelek és esőzések elváltoztatják. Nyugti széllel legkékebb, keleti széllel szürkébb, a déli szirocco a szennyes kéket, míg a bóra a zöld színt veti föl.

A vasuti sinek egészen a tengerpartig, a kikötőbe futnak, hogy az átrakodások lehetőleg könnyítettessenek. Itt van elfoglalva az a piszkos, rongyos munkás nép, melyet fakínoknak neveznek, a hajókról való ki és berakodást végzik. Jó pénzt keresnek, de lusta, tunya nép, mert ha pár forintot keres, addig nem dolgozik, míg abban tart.

Meg ne und a dolgot, nyájas olvasóm. Még a város nyugoti részén nézünk meg néhány ipartelepét s más jeles épületet. Itt van például a m. kir. dohánygyár, a hol harmadfélezer munkás talál keresetet. De

ide csak kivételes igazgatói engedéllyel lehet bejutni, ennek a gyárnak specialitása a virginia szivar gyártás. Itt van a császári és kir. hadi tengerészeti (Marine) akadémia. A gyönyörű kerettel s szép délszaki ültetvényvel körülvett impozans épületben négy évfolyamon at 130 ifju nyer tiszti képzést.

Mellette van a »giardino puptico«, a városi közkert. Gyönyörű mulatóhely, babérligetekkel, pihenőkkel, utakkal s egy kerek faalkotmánynyal, melyben a városi banda játszik. Most is játszik, június 15-én délután 5 órakor, mert szent Vitus napja vagyon. Ez Fiumének védszentje, tehát népnépvész. A »banda cittadina« (városi zenekar) áll vagy 50 emberből, kik megrakva trombitákkal, dob és réztányérral, éktelen munkát cselekszenek. Szerintem az ilyen zene katonalónak való. De hát cigány nincs egy szem se Fiumében. Ezt a bandát a város tartja fenn, egyenruhában járhatja. Voltaképpen mindannyian békés polgárok, iparosok stb., hanem azért kottából fujnak come il faut. A giordinoi vendéglőben, hogy egy pohár sört iszunk, minden sarkon szemünkbe tűnik a felirat: »si prega di pagare alla consegna.« — Amiben azon bizalomteljes felhívás van kifejezve, hogy »kértek a rögtöni

Mint szikla, őrt fog állni jövőre, is a nép érdeke mellett s itt alkut nem ismerő igazságérzettel emeli föl szavát a nagyokkal és hatalmasokkal szemben.

Szóval a „Szabadság” minden irányban halad a régi nyomokon s számít úgy Miskolcz városa, mint Borsodvármegye közönségének szíves támogatására.

Miskolcz, 1900. július hó.

A „Szabadság”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

József főherceg Miskolczon.

Magas vendége volt városunknak. Ő Fensége József magyar királyi főherceg, a honvédség főparancsnoka 20 órát töltött városunk falai között. F. hó 9-én d. u. 6 óra 20 perczkor érkezett meg a budapesti gyorsvonattal, a helyben állomásozó honvéd csapatok megtekintése végett. A pályaudvart és környékét nagy sokaság tartotta megszállva.

A pályaudvar perronján ott láttuk:

Báró Vay Elemér főispánt, dr. Tarnay Gyula alispánt, Soltész Nagy Kálmán kir. tan. polgármestert, Wollenhoffer ezredest, Ortway Miksa kuriai bírót, kir. törvényszéki elnököt, Görgey László üzletvezetőt, Lukács Béla rendőrkapitányt, az önkéntes tüzoltóegylet részéről Szombathy Sándor főparancsnokot és segéd tisztjét Láng Ottót.

A főherceget megérkeztekor báró Vay Elemér főispán üdvözölte, mire József főherceg a következőket válaszolta:

„Mindig a legnagyobb örömmel jövök Borsodvármegyébe és székhelyére Miskolczra, mert jól tudom, hogy kellemes órákat fogok körükben tölteni. Köszönöm szíves üdvözlésüket. Isten áldása kísérje Önöket nemes munkálkodásukban.”

Az estét a Korona szállóban pazarul rendezett szállásán visszavonulva töltötte a főherceg.

Tegnap reggel a Sajó-Arnót melletti té-

fizetés. — Talán azért akasztották ki e fölhívást, hogy mi is itt vagyunk, mert van a taliánnak egy goromba közmondása, mely így szól: »Ungheresi brava gente, mangia assai, paga niente.“ (Derék nép a magyar, eszik eleget, de semmit sem fizet). Nem tudom, hol szolgáltunk rá erre a megrovásra.

A nép igyekszik az ünnepélyre, az alsóbb polgári rendből, mert előkelő flumei nem jön a „népkertbe.” De őszintén szólva, a női nemem levők közt egyetlen egy sincs, a kit csak megnézni is érdemes volna, mintha mindannyian kiselejtezett lányok és asszonyok lennének. Nálunk a legalsóbb paraszt közönség is formásabb, ékeesebb. — Ugy hiszem este táncz is lett volna, de a fellegek fölül a nagy Rendező beleszólt a dologba, a menydörgés hangján s oly hatalmas zápor kerekedett, mely elmosta az egész népünnepet. A banda cittandina szétszaladt. Csepegő polgártársak és társnők verődtek össze a fák alatt. Mikor a sebes eső a testhez paskolta a szoknyákat, no iszen, akkor néztek még ki elszomorítólag, ámbár egy olasz bandista azt jegyezte meg, hogy ilyen csuromviz állapotban a nők még pikánsabbak. Legyen az ő hite szerint.

(Vége köv.)

ren szemlét tartott az összpontosított honvédsapatok felett, mely alkalommal a tapasztaltak felett meglepedésének adott kifejezést. A gyakorlótérrel haza hajtattván, pontban 12 órakor ebédhez ült a főherceg. A 25 terítékű ebéden a katonai és polgári notabilitások mint Ő fensége vendégei jelentek meg. A menu következő volt:

Leves.

Hal.

Sültek.

Magyar (turós) tészta.

Sajt. Gyümölcs.

Fekete kávé.

Személyenkint 3 deczi könnyű asztali bor.

Minden 2 személyre 1 palaczk fehér peccsenye bor

Minden 3 személyre 1 palaczk veres bor.

Fél kettőre ért véget az ebéd, a mely után Ő Királyi Fensége korábbi tervét megváltoztatva, elhagyta Mező-Laborez felé induló gyorsvonattal elhagyta városunkat.

— **Miskolcz mellőzése.** Hogy városunkat lépten-nyomon mellőzik minden állami intézmény felállításánál, ezt már egészen megszoktuk. De most a legnagyobb mérvben sértő az a negligálás, a melyben dicső kormányunk mameluk képviselőket szállító városát részesíti. A községi jegyzők képesítését szabályozó törvényjavaslat életbe léptetésével ugyanis 10 tanfolyam felállítása van tervbe véve, melynek székhelyei következőleg állapítottak meg: Budapest, Pozsony, Kassa, Debreczen, Máramaros-Sziget, Pécs, Nagy-Becskerek, Szombathely, Kolozsvár Maros-Vásárhely. Pedig városunknak, akár helyzetét, akár kulturális, társadalmi és egyéb viszonyait vesszük is tekintetbe, sokkal jobban rászorul és jobban is megérdemel egy ily nemű intézményt, mint a fentebb elsoroltak bármelyike. Maholnap 40.000 lakost fogunk számlálni s nincsen egyetlenegy felső iskolánk, vagy magasabb tanfolyamunk, vagy csak egy jelentékeny társadalmi intézményünk sem, nem volna csuda, ha így hírnák városunkat: a 40.000 lakosu Mucsá! Kassa persze ez uttal is lefőzött bennünket. Hát hol vannak városunk érdekeit annyira szívükön viselő drágalátos képviselőink? Hol vannak városunk nagyjai? Hol az alispán? — Vagy hallgatnak. Igaz! Halgatni arany.

— **Esküvők.** Galló Gyula cs. és kir. alhadbiztos Szegedről, tegnapelőtt fogadott örök hűséget Székely Jolánka urhölgynek, Székely Donáth miskolczi lakos kedves leányának. — Molnár Sándor r. kath. gymnasiumi tanár a múlt héten tartotta esküvőjét Mayer József vendéglős leányával Mariskával. — Szese István f. hó 15-én vezeti ol-tárhoz Pischl Gizella kisasszonyt Edelényben. — Nagy Rezső f. hó 14-én tartja egybekelését Varajthy Vilma kisasszonnyal.

— **Hymen.** Fliegel László városi állatorvos tegnap esküdött örök hűséget Éder Ida urhölgynek, Éder Géza budapesti állami ipariskolai tanár kedves leányának.

— **Kinevezés.** Szekeres János miskolczi m. kir. állami polgári iskolai helyettes tanár ugyanezen iskolához segédtanárrá nevezett ki.

— **Halálozás.** Szabó Ignác nyug. főgimnáziumi tanár — a kit városunkban is sokan ismertek — Egerben f. hó 2-án elhalálozott. Nyugodjék békével!

— **Névváltoztatás.** Dr. Sonnenfeld Ernő a diósgyőri m. kir. vas- és acélgépgyár vegyész, vezetőnevet „Szász“-ra változtatta.

— **Uj anyakönyvvezető.** Borsodvármegyében a geszti kerületbe anyakönyvvezetővé Czákó Gábor községi jegyzőt, a rakacsaiba anyakönyvvezető helyettesé pedig Kopnyik Lajos segédjegyzőt nevezték ki.

— **Jegyző-választás.** Folyó hó 3-án Zsérczen Bónis Bertalan főszolgabíró elnöklete alatt tartott közgyűlésen 12 pályázó közül Szathmáry Elek okl. jegyző egyhangulag Zsércz község jegyzőjévé választott.

— **A mezőkövesdi községi orvosi állásra,** mint örömmel értesülünk, dr. Belacsek István budapesti gyakorló orvos-tudor is pályázik. E jeles hépzettségű, kitünő orvos megválasztása megyénk közegészségügyének nagyon jó szolgálatot tenne.

— **Halálozás.** Ambrus Lajos polgártársunkat pótolhatatlan veszteség érte: feledhetlen neje szül. Krecsecskó Zsuzsanna f. hó 10-én jobblétre szenderült. Hült teteme holnap, 12-én délután 4 órakor fog a Vízköz-utcai gyászházból az avasi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

— **Uj hitelszövetkezet.** Eger város kisiparosai a múlt héten 135 taggal hitelszövetkezetet alakítottak. Üdvözljük ez öntudatos hazafias akcióit.

— **Elhalasztott julialis.** A turista egyesület f. hó hetedikére hirdetett táncmulatságát a kedvezőtlen idő miatt holnapra halasztotta, a mikor is tekintet nélkül az időjárás szeszélyére, a mulatság okvetlenül megtartatik, mivel a rendezőség, számolva az eshetőségekkel, akként intézkedett, hogy a mulatság kedvezőtlen idő esetén is megtartható legyen. Teljesen felesleges munka volna, ha közönségünk figyelmét e mulatságra felhívni igyekeznénk, mert a turista mulatságok multja garancia a holnapi sikerre.

— **Pénzhamisítók.** Pénteken este, lapunk legutóbbi számának zártakor egy jól szervezett pénzhamisító banda került kézre Sajó-Ládon. A jeles társaság 20 filléresek gyártásával s azoknak forgalomba hozatalával foglalkozott. A hamisítások elég ügyesek, az általuk készített 20 filléreseket első pillanatra vagy felületes szemle után alig lehet felismerni, mindössze a színökben van némi eltérés, a mennyiben a sajó-ládi 20 filléresek sokkal fehérebbek; ezen tulajdonságuk lett éppen az árulójuk is. Pénteken reggel Bakos Kálmán, Klein Miksa sajó-ládi bérlő kocsisa ugyancsak sűrűn váltogatta be a 20 filléreseit, a zöltséget, tojást, baromfiakat áruló nénéknél. A beváltást pedig vásárlás nélkül és egyre sűrűbben eszközölvén, csakhamar gyanut keltett maga iránt, mignem egy nénemasszony nem volt hajlandó a gyanus színű pénzdarabot elfogadni s utána kiáltott Bakosnak, felhíván őt a gyanusnak talált 20 filléres visszavételére, illetve kicserélésére. Bakos erre kerekét oldott, de a sűrű tömegben nem tudván gyorsan menekülni, egy közeli rendőr elfogta. Horváth kapitány nyomban vallatóra is fogta, de a vallatás mindaddig nem vezetett sikerre, a mig Bakos zsebeiből a nyomozás vagy 30 darab ügyesen hamisított 20 fillérest napvilágra nem hozott. Erre elmondta, hogy ő sohasem értett az ilyesmizhez, hanem egyik géplakatos legény tanította rá, a ki szintén Sajó-Ládon lakik az uraságnál. Horváth kapitány Takó rendőrbiztossal azonnal Sajó-Ládra utazott, magukkal vivén Bakost is. A házmotóznál rá is akadtak a bűnjelkekre. Három darab prést, olvasztó kanalat s nagymennyiségű anyagot foglaltak le, miket behoztak a rendőrségre. Érdekes, hogy Bakos társaival együtt már mintegy három éve üzte a pénzesimálás mesterségét, a nélkül,

hogyan rájöttek volna, holott Sajó-Ládon is sokakat becsaptak. Kizárólag 20 filléreseket gyártottak, a melyek csakis világosabb színük által különböztethetők még a jó 20 filléresektől, egyébként igen ügyes utánzatok. A rendőrség erélyesen megindította a vizsgálatot a banda tagjainak a kézrekerítésére.

— **A nemzeti kultúra nevében.** A magyar államvasutak helybeli állami elemi iskolájában megtartott évi záróvizsgák a szülők teljes érdeklődése s a tanügyi hatóságok jelenléte mellett lettek megtartva. A vizsgálatokon főként elnökölt Hidvégi Benő kir. tanfelügyelő ur, Krón Ignác főmérnök, mint gondnoksági elnök, Boros Károly állomásfőnök, iskolai gondnok ur. II. III. osztályu záróvizsgát jelenlétével megtisztelte Blazsejovszky Ferencz apát plébános ur ő nagysága is, mi tekintettel azon körülményre, hogy a felügyelete alatt álló iskolák vagy három hétig igénybe vették, a kultúra iránti rendkívüli érdeklődésének köszönhetjük a megtiszteltetést, miért ez uton is hálás köszönetemet kifejezem. *Hetényi Bódog*, isk. igazgató.

— **A mezőkövesdi kath. legényegylet** — mint tudósítónk írja — színielőadással egybekapcsolt zártkörű táncmulatságot rendezett, mely ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben várakozáson felül sikerült. És eme siker legelső sorban az egylet buzgó elnökének, Réz Kálmán káplán urnak az érdeme. Muray K. „Virágfakadás” cz. vigjátékát adták oly ügyesen, szépen és hatásosan, hogy még a kényesebb izlésű hallgatóságot is teljesen elragadta az a színpadi otthonosság, melyet a szereplők mindenike tanusított.

— **Emberélet egy rudallókötélért.** *Belső-Böcsön* péntekre virradóra eddig ismeretlen okból kigyuladt a *Nagy János* háza. Daczára, hogy a romboló elem pár pillanat alatt urrá lett a szalmafüdeles ház felett, sikerült a házbelieknek a szomszédok segítségével csaknem minden értékesebb ingóságukat még idejekorán kimenteni. Csupán egy új rudallókötél maradt még bent, a melyet *Nagy János* uram a legutóbbi miskolczi vásáron vett és a melyet szerfölött sajnált átengedni a tűznek. Egy észrevétlen pillanatban — midőn a háztető már ugyancsak recsegett és ropogott s a tűz a szomszéd épületre is átcsapva, az o tók és bámeszködők figyelme oda terelődött — beugrott *Nagy János* a kamarába. Neje ezt látva, férjét a biztos veszélytől megmentendő, hitvesi hűségre valló elszántsággal utánna rohant, hogy urát a már félig elhamvasztott épület elhagyására erővel is rá bírja. Abban a pillanatban, a mint *Nagy Jánosné Szántó Julianna* a küszöböt átlépte, egy óriás roppanás jelezte a lakó épület és a kamara tetejének egyidejű ledőlését. *Nagy János*, ki a kamra belsejében volt a végzetes pillanatban, oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy *reggelre meghalt*, a felesége is sokáig lebegett élet és halál között, s csak tegnap óta következett be állapotában határozott javulás, bár az égési sebek miatt óriás kinokat áll ki még most is. *Nagy János* Belső-Böcs és környékének óriás részvéte mellett vasárnap temették el, mialatt neje teljesen eszméletlen állapotban volt. *Nagy Jánosné* rokonai ápolják, orvosi segélyben pedig dr. *Stark Mór* ónodí orvos részesíti.

— **Mulatság.** A magyarországi művezetők országos szövetségének XI. kerületi egyesülete Diósgyőrött, a vasgyár melletti ládi erdőben f. hó 29-én táncmulatságot rendez.

— **Uj fogyasztási szövetkezet.** Borsod községben „Borsod községi fogyasztási és értékesítő szövetkezet” czégg alatt szövetke-

zet alakult. Egy üzletrész husz korona, eddig jegyzett üzletrészek összege 264. Igazgatóság: *Bárczay László*, *S.ekrényessy Árpád*, *Vadász Miklós*, *Tobiás Pál*, *Takács Dániel*, *Dakó Lajos*, *Takács Ferencz*, *Vadász Pál*, kik közül kettő együtt jegyzi a céget. — A szövetkezet a Hangya orsz. szövetkezet kötelékéhez tartozik.

— **Vasárnapi munkaszünet nyáron.** A kereskedelmiügyi miniszternek egy rendelete értelmében június 1-től augusztus 1-ig vasárnapon a következő ipari és kereskedelmi üzletek csak 10 óráig gyakorolhatók: a *gépgyárban* a sürgős és halaszhatatlan javítási munkák; a *mészáros, hentes és kolbászkészítő* iparban az elkészítés, elárusítás és szállítás; a *pékparban* az áru elkészítése és szállítása; *bank és váltó üzletek, boltok*, minden kereskedelmi elárusító és szolgálatot közvetítő üzlet; *borkereskedések; cselédszerző* üzletek; *elárusító* üzletek; *fehértési* iparban; *fűszer, rövidáru, divat- és egyéb* kereskedés; *vadkereskedések*, baromfi és ehhez hasonló kereskedések; *szatóc* üzletek; *kereskedelmi és ipari irodákban* az alkalmazottak munkája.

— **Sertészvész.** Mint tudósítónk írja, homonnai és szinni járásban a sertészvész oly nagy arányban lépett fel, hogy a zárlatot kénytelenek voltak elrendelni mindkét járára s a legmesszebb menő óvintézkedéseket tették meg a vész megfékezésére.

— **Falb jóslata az idei nyárra.** Julius 1-től 15-éig folytonosan változó időjárás. A hónap második felében sok vihar, nagy esőzés, a mely a folyókat megduzzasztja. Augusztusban: alacsony hőmérsék; a hónap első felében sok zivatar, a másodikban erős havazás. Szeptemberben sok eső, csak is egy-két szép nappal.

— **Az aggteleki barlang.** A kik Gümör vármegye e páratlan természeti kincsét meglátogatni akarják, azoknak tudomására juttatjuk, hogy a Kárpátgyesület intézkedése szerint: *Pelsőczön*, *Bergstein Miksa* vendéglősnél, *Szin-Perkupán* pedig *Szalóczy* községi bírónál rendelhetnek kocsit a vasúti állomástól a cseppkőbarlangig.

— **Tanulmányi kirándulás Párisba.** A 19. század kulturájának összes vívmányait egy helyen egybegyűjtve tanulmányozni kétség kívül a legtanulságosabb látvány! Minő nagy és mély, következményeiben beláthatatlan hatású a fiatal, fogékony lélekre a párisi kiállítás megismerése! Dr. *Wlassics Gyula* kultuszminiszter éppen ezért örömmel üdvözölte *Propper N. János* igazgató tervét, a ki a tanuló ifjuság számára jul. 19-én Párisba rendezendő tanulmányi kirándulást szervezni hajlandónak nyilatkozott. A kirándulás ellenőrzését *Lukács Béla* kormánybiztos vállalta magára, a mi annak erkölcsi prestige-ét biztosítja. A tanuló ifjuság tanáraik vezetése mellett indulnak. Minden husz tanulóra egy tanári vezető esik. Maga a francia kultuszminiszter is nagyban érdeklődik a magyar diákok kirándulása iránt s előre láthatólag ifjaink a legszívesebben fogadtatásban és sokoldalú kedvezményben részesülnek. A jelentkezések közvetlen a rendezőségnek (Hungária szálló) történhetik, mert a jelentkezéseket a beérkezés sorrendjében vesszük figyelembe. A tanulók hozzátartozói szintén részt vehetnek a kirándulásban ugyanazon felette olcsó (II. oszt. 145/50 frt, III. oszt. 115 frt 50) feltételek mellett.

— **A selyemhernyók pusztulása.** Nagy az elkeseredés országszerte a selyemtenyésztők között, mert fáradságuk teljesen kárba vészett. A selyemhernyók ugyanis általában elhullanak most, midőn már a bekötés ideje elérkezett és így a szegény nép heteken át hiába gondozta s etette a selyemhernyókat. Az idei selyemgubótermést tehát megsemmisítette nagy részben a hirtelen fellépett betegség, melynek okait most fürkészti ki *Bezerédj Pál* miniszteri meghatalmazott, aki már két évtized óta vezeti a selyemtenyésztés ügyét.

— **Halál a menyasszonyi fejkötőért.** Nagy-Abonyban történt a következő megható eset. *Lukács Imre* háza tüzet fogott s a lángok nagy gyorsasággal harapóztak. A mit sebtiben lehetett kimenteni, kimentették. Egyszerre azonban eszébe jutott az asszonynak, hogy odabent maradt a ládafiában a menyasszonyi fejkötője. Arany-üzst-csipkés szép selyem fejkötő! Átsiklott lelkén a boldog napok emléke, mely az ereklyéhez volt fűzve s berohant érte az égő házba. A lángtengerben álló nádtetőzet azonban rászakadt s a szerencsétlen asszony oda égett. Odaégett a menyasszonyi fejkötő is, pedig *Lukácsné* egykor ebben akarta magát eltemettetni. A temetés nagy részvét mellett ment végbe.

x **Lábizzadás ellen kitűnő hatású hintőpor** egy doboz 30 kr. — **Egészségi gyermekhintőpor** a kipállás megakadályozására, kiváló deszinficiáló hatású, egy doboz 35 kr. — **Gyermek mosó szappan** egy drb 25 kr. — **Irrigátorok, gummi cikkek, kötszerek s minden a droguista szakmába vágó cikkek kaphatók Szabó Béla gyógyáru- és illatszertüzetében, Miskolcon.** 8—

Hogyan készült el Kossuth Lajosnak 1848-i leghivebb arcképe.

A fővárosi 1848—49-iki Kossuth múzeum évek óta foglalkozik annak megállapításával, hogy a világ minden részéből összegyűjtött ezernél is többféle Kossuth arcképek között melyik a leghivebb kép. Az 1848-iki Kossuth képek olyan sokfélék, hogy e miatt a nagy közönségnek alig lehet fogalma arról, hogy hát milyen volt, hogy nézet ki 1848-ban a mi dicső kormányzónk.

Kossuthnak nyomtatásban megjelent legelső arcképét 1841-ben *Eybel* rajzolta, ki a bécsi Belvedernek képtár őre és híres arcképfestője volt. Ez a legrégebbi nyomtatott kép igen szép, de az 1847-től 1853-ig készült Kossuth fényképek és Daguerrotypok nyomán egész biztosan lehet megállapítani, hogy az *Eybel* képeken Kossuthnak arca nem élethű.

Jeles művészünk *Barabás* 1848—49-ben többször rajzolta meg Kossuth arcképet, de egyet kivéve, épp ugy nem sikerültek, mint a hogy *Petőfi* nem jól rajzolta meg a nagy mester. A legelső 1847-iki Kossuth Daguerrotyp arckép báró *Helfert v. b. t.* tanácsosnak, a 1848-iki események híres történészenek és az 1848—49-iki emlékek egyik legnagyobb gyűjtőjének birtokában van Bécsben, ki erről másolatokat ajándékozott gróf *Kreith Bélának*. Érdekes, hogy a fénykép másolatokat br. *Helgertnek* jó barátja *Lobanoff* herceg, a meghalt bécsi orosz nagykövet készítette 1890-ben.

A báró *Helfert*-féle Daguerrotyp, a *Barabás*-féle legjobb kép és az amerikai ötféle Daguerrotyp fényképek után és emlékezete nyomán festette meg Kossuth *Ferencz* ajándékkép gróf *Kreith Bélának*, *Kossuth Lajos* 1848—49-iki leghivebb arcképét. E képnek másolási és sokszorosítási jogát is gróf *Kreith Béla* múzeumának ajándékozta *Kossuth Ferencz*.

Ugyancsak *Kossuth Ferencz* festette meg édesatyjának öregkori arcképét, az élő Kossuthnak oly híven, hogy a kik a legnagyobb magyart Turinban szerencsések voltak látni, azok meggyőződhetek arról, hogy soha életükben hivebb arcképet nem láttak, mint a midőn *Kossuth Ferencz* festett atyjáról.

Az eredeti és leghivebb képről festenek művészeink a budapesti 1848—49-iki múzeumban *Kossuth arcképeket*, városok és egyletek számára 230 forintba kerül szép rámaival egy térdig festett életnagy Kossuth kép, melynek magassága másfél méter, szélessége

egy és egy harmad méter. Életnagy mellkép formában rámostól 35, 50 frt, vagy 100 frtba kerül egy-egy jól fejtett Kossuth vagy Petőfi kép, sőt 5 forint 50 krajczárért is ad a budapesti 48-as és Kossuth muzeum egy nyomtatott, életnagy Kossuth képet.

Mielőtt a most nyomtatásban kiadott 1848—49-i leghivebb Kossuth kép eredetijét a fővárosi szabadságharczi muzeum, mint tökéletes elfogadta volna, bemutatta a képet Ruttkayné Kossuth Lujának, a ki kijelentette és reá is írta a képre, hogy ez az 1849-i egyetlen bü arcmása Kossuthnak. Ezen kívül be lett még mutatva e kép Kossuth 1848—49-i számos ismerőseinek, különösen olyan festőművészeknek, a kik Kossuthot 1848-ban ismerték. Megnézték a képet a még élő 48-as jeleseink és Kossuthnak rokonai, volt barátai is, a kiknek véleménye nyomán, a kép addig lett javítva, míg egyhangulag kimondatott, hogy ez immár tökéletes. E képnek eredetije, valamint a Kossuth Ferencz által festett, fent leirt két nagyszerű Kossuth kép is a fővárosi 1848—49-i muzeumban IV., (Gránátos-) Városház-uteza 14. sz. a. látható. Ez utóbbi képet tetemes ármérsékléssel kapják, a kik az 1848—49-i muzeum kiadmányaiból már valamit vettek.

CSARNOK.

A „Fehér dalok“-ból.

*És álltunk némán, kéz a kézbe,
Szemünkbe köny nem reszketett;
Merengve néztünk ki az éjbe,
A holdvilágos nyári éjbe
És nem mondtuk: Isten veled!*

*És nem fogadtunk földre, égre
Örök hűséget, végtelent,
Nem esküdöttünk te se, én se,
Csak néztünk szóltan ki az éjbe
S a sok csillagra odafent . . .*

*És hogy lent is, a messze síkon
Ezernyi apró mécs kigyúlt:
A holtomiglan ajkainkon
Egy szenvedélyes csókba fult . . .*

Szilágyi Ferencz.

Mikor engem khinainak néztek.

Irta: *Kecskéssy Tivadar.*

A „Seckingeni Trombitás“ harsogó zenéje mellett léptem a Café-Couronne-ba. Vasárnap volt és a kávéház zsufolt. Különben Genfben ez mindennapi dolog. Helyet alig találtam. Végre letelepedtem egy kis márvány asztalka mellé. Fekete kávémat még meg se ittam, midőn picinyke asztalom őt taggal szaporodott meg: apa, anya és három ugrándozó gyerekekkel.

Akkor tájban minden chick és elegáns volt, ami angol. Természetesen angol ujságot olvastam, angol szabású ruhát és koczkás casquettet viseltem és rövid pipából — angol tengerész divat szerint — pipáztam.

Angolul sem nem olvastam, sem nem értettem azon egyszerű oknál fogva, mivel nem tudok. A betűket nézegettem csupán. Hanem ez sem tartott soká, mivel kedvencz szórakozásomból hangos párbeszéd zavart fel. Ugyanis asztaltársaim egyik igen tisztelt tagja angolos kinézésem daczára khinainak osztályozott.

— Nene papa, ez a bácsi khinai!
— Hallgass, Adolf!
— Csak te légy nyugodt, papa, ez e khinai bácsi nem ért francziául — csak angolul.

— Tényleg apa, Adolfkánknek igaza van. Ez az ur khinai. Nézd csak meg az orrát, — szólott a jól táplált és karmin-piros arczu mama.

Mindnyájan az orromra tekintettek. Ez bosszantott engem. Hát tehetek én arról, hogy három esztendő koromban — dajkám vigyázatlansága folytán — beleestem egy meszes gödörbe? Ijedségemen kívül ugyan semmi bajom nem történt, csak az orrom tört be és maradt laposan.

— Ugyan Julia! hogy mondhatasz ilyet, hisz ez az ur nem kancsal, már pedig a khinaiak mind kancsalok — kelt védelmemre a férj.

— Igaz, de kicsi.

— A bátyád is kicsi, pedig bugundi.

A leirt párbeszédet mosolyogva hallgattam végig. Hatalmas füstkarikákat eregettem tengerész pipából. A gyerekek nevettek és örültek eleinte a kékes karikáknak, később nagy igyekezettel akarták megfogni a légben uszó füstabroncsokat. Természetesen nem sikerült. Fekete kávé csészém azonban feldült és tartalma angol ruhámat akarta megtisztelni. Hirtelen felugrottam székemről és így sikerült elhárítanom a veszélyt.

— Bocsánat uram! — Adolf! Adolf! mit tettél?

— Nem baj, asszonyom. Csekélység.

— Hát maga bácsi tud francziául, kérdé pajzánkodva a bűnös Adolf.

— Hogyne tudnék.

— Hát nem khinai?

— Természetesen khinai vagyok.

— Hing-Csing a nevem, mutattam be magamat udvariasan.

— Jules Perçois — Charentonból — feleségem és gyermekeim.

— Végtelenül örvendek, mondtam mosolyogva.

— Min is, hogy egy eleven khinai bácsit megismerhettünk — mondá Adolf, — mert tetszik tudni khinait eddig csak panorámában láttunk, de azt is viaszkból.

— Kérem ne vegye rosz néven ettől a gyerektől, mondta a mama.

— Mikor jött Khinából? — kérdezték egyszerre.

— Nem rég. Pár hete.

— Hogy vannak Khinában?

— A körülményekhez képest elég jól.

— Mit szól ön, mint khinai polgár az anyakirálynő rakonczatlankodásához?

— En, mint a „Menny-birodalom“ fia igazat adok az anya-királynőnek.

— Igazat! . . . ezt mi nem gondoltuk volna az öreg Európában.

— Mondja csak kérem, kedves Perçois ur, nem esnék-e rosszul a lovagias és vitéz francia népek, ha mi idegenek avatkozánk ügyeikbe?

— Természetesen.

— Nemde önök is rakonczatlankodnának? És mi történne akkor? . . . Megszólalnának a harczi kürtök, dörögnének az agyuk és a csatára lelkesítő Marseilles hangjai mellett leráznák az igát a vitéz francia katonák; aztán béke és meglegedettség lenne a Pyrenei hegyeiktől az Északi tengerig.

— Ez az barátom! ez az Hing-Csing! Te derék ember vagy, jöjj ide a keblemre és sird ki hazád bánatát. Szépen beszéltél és ez jól esett nekem. Asszonykám, Julia és ti gyerekek, csókoljátok meg rögtön Hing-Csing bátyátokat — a szenvedőt.

Ha nem tévedek, hatvanszor csókoltak meg. Mondhatom tapasztalatból, kánikulai hőségben nem kellemes a csókolózás.

— Hing-Csing bácsi! evett már maga fecskéfészket? — kérdezte a pajkos Adolf.

— Na, na, természetes, hogy igen.

— Jó volt!

— Felséges.

— Hát fiatal egeret mészbe mártva tetsette már enni?

— Tetszett.

— Jó volt?

— Isteni!

— Hing-Csing bácsi kérem, vegye le a kalapját.

— Minek?

— Megakarom nézni, hogy milyen a khinai czopf.

— Nekem nincs, mondám nyájaskodva azonban kezdtem kellemetlenül érezni magam, mat. Drukkoltam. Ha rajta kapnak, hogy nem vagyok khinai — baj, nagy baj lehet belőle.

— Hol van a czopf, pajtás? Le a sipkával.

— Nincs, barátom.

— Ne szégyeld magad előttünk, csak vedd le a kalapod.

— De nincs czopfom, ha mondom.

— Ni . . . Nincs? Kérdezte Perçois dühösen.

— Nincs és nem is volt. Külömben a czopf ott van a khinaiak és a boxerek fejebubján, miután én sem khinai, sem boxer nem vagyok, — nekem nincs. Tudd meg Perçois, én mandzsuriai honpolgár vagyok és csak mint ilyen azután a „Menny-Birodalom“ alattvalója.

— Hát csakugyan nem vagy khinai?

— Nem, hanem mandzsuriai. Mandzsursországon ugyanis hüberés tartománya az „Eg-Fiának“.

— Szép! mondta a dühös francia és megrázta ősz fejét.

— Talán nem tetszik?

— Nem! Ezerszer nem! Te, akarom mondani maga Hing-Csing, maga izé . . . egy közönséges hazug majom és szélhámos, ki sorra csókolja családomat és pihen a keblemen, habár még csak nem is khinai. Megfogom tanítani! Vigyázzon! En tudni fogom kötelességemet! Nagyok lesznek kinjai!

— Majd én tanítom meg magát, vén csimpánz! — ordítottam dühösen, hanem vigyázzon, drága ne legyen a tandíj.

Másnap megverekeztünk volna, Savoyában, ha a francia mindenkinek el nem mondja velem történt kalandját és lovagias ügyét. Így azonban a rendőrség elkergetett, a párbaj pedig elmaradt. Kibékültünk a lovagiasság szabályai szerint. Aztán a segéd- és orvosok társaságában ivásnak adtuk magunkat, végre berugtunk. Midőn a hős francia, az én Perçois barátom már az asztal alatt feküdt egy asztalterítőbe csavarodva, még onnan is folyt az asztal mormogta: Te Hing-Csing, te, te kedves gyerek, te tetszel nekem!

Nyilvános számadás.

A miskolczi ipartestület védnöksége alatt álló Iparos Ifjusági önképző- és közművelődési egyesület által saját pénztára alapítványára f. év június hó 30-án a Lövöldé-Népkertben megtartott tavaszi táncvizsga kiadás és bevételei felett az elszámolás f. hó 4-én ejtetett meg a következőképen:

Jegyek, felülfizetések s levelező lapok árából **707** korona **32** fillér folyt be, mely alapon

a bevétel --- --- --- **707** kor. **32** fillér, ezzel szemben a kiadás **301** kor. **22** fillér.

tiszta maradvány --- --- **406** kor. **10** fillér.

Felülfizettek: Rácz Jenő 10 kor. N. N. 7 kor. Polatsek Arnold 6 kor. Bednárcsik Antal, Karla Bertalan és özv. Springer Jánosné 4—4 kor. Maruzsák Jánosné 3 kor. 60 fill. Forster, Klein és Ludvig czég, Gottwald Sámuel, Máyer Lajos, Nagy Béla, Plank Károlyné, Polcz Lajos 3—3 kor. Szepessy Gyula 2 kor. 80 fillér. Fekete Bertalan 2 kor. 60 fill. Beregszász Károly 2 kor. 40 fill. Grünbaum Kálmán 2 kor. 20 fill. Blach Imre, Balajthy János, Balogh Pál, Dudás István, Geró István, Gombár Péter, Gönczy Pál, Grünwald szövetkezet, Horváth Károly, Jeszenszky Sámuel, Kere Károly, Korányi Boldizsár, Lovász László, Lőrincz László, Mitleider Miksa, Nagy Dezső, Neumann Jó-

zsef, Nagy Lajos, Prahács József, Petró János, Rabovszky Mihály, Regula János, Regula Gyula, Szabó József, Szlavkovszky Géza, Szepessy Jánosné, Schemnitzer Lajos, Timcsina Imre, Varga Pál, Vönekly Mihály, Zsóry Sámuelné 2-2 kor. Istvánfy Lajos 1 kor. 80 fill. Árvay Dani, Bajkor Béla, Bónizs Imre, Csikász Pál, Dusza Pál, Hollós Géza, Kopácskó József, Leng István, Lippay Bertalan, Liksay József, Pecze János, Szarka Péter, Talián József, Tóth György 1 kor. 20 fillér. Barancsek Jánosné, Berecz József, Borsos János, Buja Mihályné, Dusza Pál, Földy Béla, Galambosi N., özv. Krein Józsefné, Kovács János, Kovács József, Kovács Miklós, Kopesó István, Kurucz Mihály, Molnár Istvánné, Németh György, Pap János, Portel János, Potenga Ferencz, Polturák Ernő, Regula Jakabné, Szabó Dániel, Schwarcz Károlyné, Tamásy József, Tokaji Lajosné, Tóth János, Vagács Mihály, Verespey Gábor, Zarándi Péter 1-1 kor. Blau Soma, Cséke Lajos, Fes István, Futás Ferencz, Gáspár Lajos, Habetler Gyula, Jávorszky Antal, Kozma Dániel, Korona János, Kühne Adolf, ifj. Kruppa János, Lindtner János, Németh Mihály, Neumann Adolf, Pásztor Miklós, Paulikovics Muki, Peles István, Pollák Gyula, Szobota Lajos, Schlerák Sándor, Schwarcz Sándor, Stark Gyula, Stepniczky Ferencz, Tamba György, Türk I. 80-80 fillér. Déczházy Andrásné, Fülep József, Hajder Lipót, Juhász Sámuel, Kis Teréz, N. N., Rác Józsefné 60-60 fillér. Fodor Lajos, Krajtus Jánosné, Krőner János, Kobza István, Köröskényi József, Molnár Károly, N. N., Szabados Györgyné 40-40 fillér. Győri István, Horváth Gyula, Molnár András, 20-20 fill. Lipták János 10 fillér.

Az anyagi siker számszerű kimutatása alkalmából forró köszönetünket és hálánkat nyilvánítjuk mindazoknak, kik táncvígalmunk fényes sikeréhez hozzájárulni kegyeskedtek.

Hálánkat és elismerésünket fejezzük ki mindazon szeretetre méltó hölgyek iránt, kik egész szívvel, teljes lélekkel, önzetlenül fáradoztak a képes levelezőlapok elárúsításával. — A siker orozslánrésze első sorban a rendezőség érdeme.

Öszinte köszönetet mondunk végre a nagyközönségnek kegyes pártfogásáért és támogatásáért, melyet egyletünkkel szemben számtalanszor volt alkalmunk tapasztalhatni.

Az elnökség.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség méltelen levelekre nem válaszol — és kéziratokat vissza nem ad. —

B. K. Egy kis türelmet kérünk.

Panaszos. 30 napon belül felebezhet.

Poéta. Szerkesztőségünkben mindenkor szívesen látjuk — vers nélkül.

Kaszinó. A szíves meghívást köszönjük, de bár legnagyobb sajnálatunkra, nem tehetünk neki eleget.

Kíváncsi. Maga kis hamis!

Szolgabíró. A kért cikkét lapunk segéd-szerkesztője írta.

Szórakozott. Ön beküldte a versét név nélkül, máskor küldje be a nevét vers nélkül.

Közölhetetlenek. Juliusban, Gizike. Horgászás közben. Fürdői levél.

Hirdetmény.

Az áruk kimérésére használt mérlegek hivatalos vizsgálatánál arról győződött meg hatóságunk, hogy több mérleg, a folytonos használat folytán vagy teljesen megromlott, nagyobb része pedig, amelyek 1898 előtti években lettek hitelesítve, használati kopás és elrozsdásodás folytán érzékenységüket elvesztették.

Ennélfogva elrendelem, hogy mindazon súlyok és mérlegek, amelyek az 1898-ik év előtt kerültek hitelesítés alá, újból eszköz-lendő hitelesítés végett a helybeli megyei mértékhitelítő hivatalhoz beadassanak.

Miről az érdekeltek hirdetmény utján értesítetnek.

Kelt Miskolczon a rendőrkapitányságnál 1900. június 30.

Lukács, r.-kapitány.

LIPIK

fürdő

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a kontinensen.

1898 óta a Lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át). Azonkívül Papracz-Lipik déli vasut állomás. (Zónatarifa.)

Kitűntetve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüsszel.

Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és vendéglő, nagyszabásu park, fedett sétány, kitűnő gyógyszállodák, pompásan berendezett fürdő-épületek. Villanyos világítás.

Felülmulthatatlan hatásu **köszvény** és **csuzos** bajoknál, **ischiásnál**, **csontbajoknál**, mindennemű **hurutos bántalmaknál**, valamint minden **mirigy** és **vérbetegségeknél**.

Hivatalos fürdőorvos: Dr. SZEMEREY BERTALAN.

Jód hévíz szétküldése egyenesen a forrástól, továbbá **Édeskuty L.** és **Mattoni és Wille** cégétől Budapesten.

Bővebb felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság Budapesten.

Egy fiatal, jó házból való leány, vallás különbség nélkül,

kisegítőül

egy nagyobb dohánytőzsdében fizetéssel azonnal felvétetik.

== Czim a kiadóhivatalban. ==

Buzatér 26. szám alatt

egy

bolthelyiség

és pincze

azonnal vagy folyó évi augusztus hó

1-től

bérbe kiadó.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Eladó.

Vargaszög 8-ik sz.

ház

nagy udvar és nagy kerttel, 5 különálló épülettel

eladó.

Értekezhetni ugyanott.

STEAROPTINUM

(Olaj-sebtapasz.)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj sebtapasz, a mely egyetlen a maga

nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve,

biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: **vágás, zuzódás, égés, fagyás**, mindenféle **kelevény**, a **női emlők gyuladása** és **gyűlése**, a **titkos betegségek**, **kiütések** stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásért kezeséget vállal, a mi ha elmaradna, a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában: 1-20

Budapest, VII. ker. Mexikói-ut 88. szám II. em. 25. ajtó.

Az apró hirdetések előre fizetendők.
E rovatban az egyszeri beiktatás 10
szóig 40 fillér, minden további szó 4
fillérbe kerül.
Vastagabb betűkből 8 fillér.

A „SZABADSÁG” apró hirdetései.

Felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a hirdetés alatt álló kis szám közöltetik.

Vidékről a hirdetési díj postabélye-
gekben is beküldhető.
Hirdetések felvételnek a kiadóhi-
vatalban
Széchenyi-utca 45. sz.

MEGVÉTELRE KERESTETIK
az Avason egy **borpincze**
lehetőleg a felső soron. Bővebbet
a kiadóhivatalban. 1.

CSERÉBE esetleg teljes ellátásra
kerestetik a Szepességre egy
fiú vagy leány. Bővebbet a kiadó-
hivatalban. 6.

EGY TANULÓ FELVÉTELÉK
Szelényi és Társa könyvnyom-
dájában. 8.

HAVI 50-60 KORONÁÉRT
teljes ellátást keresek
lehetőleg külön bejárattal szobával
keresztény családnál, esetleg fiatal
özvegnél. Czim a kiadóban. 10.

UTI TÁRS KERESTETIK,
„Per pedes apostolorum”, a
párisi világkiállításra, ki legalább
a német nyelvet tökéletesen érti.
17.

CSAPODÁR SZIV. AZT A RÉGI
problémát, amelyet egyszer a
„korzón” oly tárgyilagosan vitat-
tunk, e hó 22-én kész megfej-
téssel fog szolgálni a *Kis Dón.*
18.

EGY **YOST IRÓGÉP,**
egészen új, eladó. Czim a
kiadóhivatalban. 14.

EGY ALIG HASZNÁLT
Bycikli eladó. Czim a ki-
adóhivatalban. 15.

Névjegyeket, meghívókat stb.
legjobb és legolcsóbban készít
Szelényi és Társa Miskolczon.

A t. közönséghez!

A törvényhozás július hó első napjától kezdve eltörülte a hirlapi hirdetések után járó bélyegilleték fizetését. Ennélfogva a hirdetések óriási fellendülése várható.

Nemcsak a fővárosban, de a vidéken is a kereskedelemnek és iparnak kitűnő segédeszközei a

HIRLAPI HIRDETÉSEK.

Hogy ez eddig nagyobb mértékben nem vétezt igénybe a közönség részéről, annak jó részben az az oka, mert a hirdetések a kincstári bélyegilleték miatt nagyon sokba kerültek.

Ma azonban ez a nyög már megszűnt s biztosra lehet venni, hogy ennélfogva a **hirdetések sokkal jobban el fognak terjedni.**

Nemcsak **olcsó díjtételeket** állapítottunk meg a hirdetésekre vonatkozólag, hanem azonfelül az

apró hirdetések

közlésére is tért nyitottunk.

Minden kereskedő, iparos vagy gazdálkodó, aki üzletét, munkáját vagy terményét meg akarja ismertetni a közönséggel, legcélszerűbben teszi ha e célra a „Szabadság” hirdetési rovatát használja fel.

Tisztelettel:

a kiadóhivatal.